

Sygn. akt I ACa 459/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SSA Lucyna Świdorska-Pilis SSO del. Tomasz Tatarczyk
Protokolant :	Aleksandra Urban-Misztalska

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. S. i B. S.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda D. S. i powódki B. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z dnia 13 marca 2018 r., sygn. Akt I C 322/17

1) oddala apelację;

2) zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 4,050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Roman Sugier (spr.)	SSA Lucyna Świdorska-Pilis
---------------------------	-------------------------	----------------------------

Sygn. akt I ACa 459/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 marca 2018 roku Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej w sprawie z powództwa D. S., B. S. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, w punkcie 1

pozbawił wykonalności tytułu wykonawczy w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Katowicach w postępowaniu nakazowym z dnia 30.06.2010 r. w sprawie I Nc 220/10 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 września 2013 roku w sprawie I Co 300/13 – w części dotyczącej kwoty 18.081,86 zł, w punkcie 2 oddalił powództwo w pozostałym zakresie, zaś w punkcie 3 zasądził od powodów na rzecz strony pozwanej kwotę 2.717 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Z ustaleń Sądu wynika, że Sąd Okręgowy w Katowicach w dniu 30 czerwca 2010 roku w sprawie I Nc 220/10 w postępowaniu nakazowym wydał nakaz zapłaty, w którym nakazał A. S., E. P. (1), W. S., D. S. i B. S., aby zapłacili solidarnie na rzecz (...) w C. kwotę 142.494,88 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 3 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 5.399 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a któremu w dniu 29 lipca 2010 roku nadano klauzulę wykonalności.

W dniu 17 stycznia 2012 roku dłużnicy A. S., E. P. (1), W. S., D. S. i B. S. zawarli ugodę ze (...) w C.. Jej przedmiotem była wierzytelność stwierdzona nakazem zapłaty Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 30 czerwca 2010 roku, I Nc 220/10 (pkt 1 ugody). W jej treści strony oświadczyły, że wierzytelność była wówczas wymagalna w całości i wynosiła łącznie 157.257,55 zł, a składała się na nią kwota należności głównej – 141.193,81 zł, odsetki – 16.058,59 zł, koszty postępowania sądowego – 5,15 zł (pkt 2 ugody). Strony postanowiły także, że dłużnicy będą spłacać wierzytelność stwierdzoną powyższym tytułem egzekucyjnym w ten sposób, że spłacą należność główną wraz z odsetkami w wysokości 9% w skali roku liczonymi od dnia 17 stycznia 2012 roku – w miesięcznych ratach do dnia 4 września 2020 roku według harmonogramu spłaty (pkt 4 i 5 ugody). W przypadku wywiązania się z warunków ugody odsetki w wysokości 16.058,59 zł miały być obniżone do 0 zł (pkt 2 ugody). Strony ustaliły również kolejność zaliczania wpłat: koszty windykacji, prowizja i opłaty, koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego, odsetki, kapitał przeterminowany, wymagalne odsetki, kapitał (pkt 7 ugody). Jednocześnie strony przyznały wierzycielowi prawo do postawienia należności wynikającej z ugody wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności i obliczenie zadłużenia zgodnie z tytułem – nakazem zapłaty Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 30 czerwca 2010 r., I Nc 220/10, z uwzględnieniem kosztów z pkt 2 ugody, w przypadku gdy dłużnicy nie zapłaciliby w terminach określonych w ugodzie pełnych raz za co najmniej dwa okresy płatności. Wobec powyższego utracić miały moc postanowienia stron w przedmiocie spłaty należności na warunkach określonych w ugodzie (pkt 11 ugody). Strony postanowiły jednocześnie, że uгода zawarta pomiędzy nimi na piśmie w dniu 27 lipca 2010 r. i uгода zawarta pomiędzy nimi również w dniu 27 lipca 2010 roku w formie aktu notarialnego zostały rozwiązane i nie obowiązują (pkt 16 ugody). Zgodnie z pozostałymi postanowieniami stron uгода nie stanowi odnowienia w rozumieniu art. 506 k.c. (pkt 20 ugody). Zgodnie z harmonogramem spłaty, rata miesięczna wynosiła 1.562 zł.

Postanowieniem Sądu Polubownego przy Stowarzyszeniu (...) w G. z dnia 27 sierpnia 2012 roku potwierdzone zostało zawarcie opisanej wyżej ugody.

Następnie (...) w C. wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w C. T. L. pod sygn. akt Km 918/11, czego skutkiem było umorzenie tego postępowania postanowieniem Komornika z dnia 2 marca 2012 roku.

W dniu 9 lipca 2012 roku (...) w C. wypowiedział A. S. umowę ugody z dnia 17 stycznia 2012 roku powołując się na zaprzestanie terminowej spłaty zobowiązania, wskazując, że przeterminowane zadłużenie na dzień 4 lipca 2012 roku wynosiło 4.946,90 zł. O wypowiedzeniu powiadomiono dłużników, w tym B. S. i D. S..

Na wniosek (...) Sp. z o.o. z dnia 29 lipca 2013 roku, postanowieniem z dnia 4 września 2013 roku Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie I Co 300/13 prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanemu przez Sąd Okręgowy w Katowicach w dniu 30 czerwca 2010 roku, sygn. akt I Nc 220/10 nadał klauzulę wykonalności na rzecz (...) Sp. z o.o. przeciwko A. S., E. P. (2), W. S., D. S. i B. S..

Kolejno wnioskiem z dnia 14 kwietnia 2014 roku (...) Sp. z o.o. wniosła o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko wszystkim dłużnikom, które pod sygn. akt Km 7931/14 prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w C. T. L..

Dobrowolne wpłaty dłużników tytułem spłaty zadłużenia objętego nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym przez Sąd Okręgowy w Katowicach w dniu 30 czerwca 2010 roku, sygn. akt I Nc 220/10, w okresie od 30 czerwca 2010 roku do 31 maja 2012 roku były dokonywane poza postępowaniem egzekucyjnym i wyniosły łącznie 18.081,86 zł. Pozostałe wpłaty, pokrywające jedynie koszty postępowania oraz część odsetek od należności głównej, były dokonywane w ramach postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w C. T. L. pod sygn. akt Km 7931/14/ Obecnie egzekucja jest prowadzona z wynagrodzenia za pracę D. S..

Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Okręgowy podniósł, że ugoda z dnia 17 stycznia 2012 roku nie prowadziła do wygaśnięcia zobowiązania zasądzonego tytułem egzekucyjnym lub niemożności jego egzekwowania. Zdaniem Sądu I instancji ugoda stanowiła bowiem ustalenie sposobu spłaty dotychczasowego zobowiązania zasądzonego przez Sąd Okręgowy w Katowicach nakazem zapłaty z dnia 30 czerwca 2010 roku, sygn. akt I Nc 220/10, ale jedynie na odmiennych warunkach, korzystniejszych niż to wynikało ze wskazanego orzeczenia Sądu. Ugoda wprost wskazywała, że w przypadku niedotrzymania warunków spłaty i powstania zadłużenia za co najmniej dwa pełne okresy płatności wynikające z ugody, tracić miały moc postanowienia stron w przedmiocie spłaty należności na warunkach określonych w ugodzie. Zdaniem Sądu za tym, że ugoda z dnia 17 stycznia 2012 roku nie stanowiła odnowienia przemawiają nie tylko zapisy ugody, ale także wprost wyrażone oświadczenie stron ugody, zgodnie z którym ugoda ta nie stanowiła odnowienia w rozumieniu art. 506 k.c. Niewywiązanie się przez dłużników z ugody i powstanie zadłużenia z tego tytułu w wysokości 4.946,90 zł, a więc przekraczającej dwa pełne okresy płatności wynikające z ugody, skutkowało wypowiedzeniem przez wierzyciela ugody i utratą mocy postanowienia stron w przedmiocie spłaty należności na warunkach określonych w ugodzie, i postawieniem należności wynikającej z ugody wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności, i obliczeniem zadłużenia w całości zgodnie z nakazem zapłaty z dnia 30 czerwca 2010 roku. Powyższe oznacza więc, że ugoda stała się bezskuteczna i nie może stanowić podstawy roszczenia z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Ponadto zdaniem Sądu pomimo, iż powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że ugoda z dnia 17 stycznia 2012 roku jako bezskuteczna nie stanowi zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., to jednak dokonanie przez dłużników dobrowolnych wpłat w łącznej wysokości 18.081,65 zł stanowiło takie zdarzenie, mające miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego – nakazu zapłaty z dnia 30 czerwca 2010 roku. Zdaniem Sądu I instancji z chwilą dokonania spłaty długu we wskazanej łącznej wysokości 18.081,65 zł doszło do wygaśnięcia w tej części zobowiązania wynikającego z nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 30 czerwca 2010 roku. Sąd Okręgowy podniósł jednocześnie, że ostatecznie powodowie nie kwestionowali wyliczenia przedstawionego przez pozwaną w odpowiedzi na pozew, w którym wskazano między innymi daty i wysokość spłat zadłużenia dokonanych poza postępowaniem egzekucyjnym.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucili:

- 1) błędne ustalenia faktyczne oraz naruszenie przepisów materialnych – art. 506 w zw. z art. 65 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że ugoda zawarta 17 stycznia 2012 roku nie stanowi nowego zobowiązania prowadzącego do zaistnienia podstawy pozbawienia wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.;
- 2) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotne znaczenie w sprawie poprzez niewłaściwą ocenę dowodów, polegającą na bezzasadnej odmowie przesłuchania świadków A. i W. S. na okoliczność treści i okoliczności zawartej ugody oraz jej charakteru;
- 3) błędne ustalenia faktyczne polegające na przyjęciu, że powodowie nie kwestionowali sposobu rozliczenia dokonanych przez nich wpłat mimo treści pisma z dnia 20 listopada 2017 roku oraz podtrzymywania jego tez w toku dalszego postępowania w sprawie.

Jednocześnie powodowie wnieśli o zmianę powyższego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa z dnia 10 lipca 2017 roku w całości i pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Katowicach z dnia 30 czerwca 2010 roku, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy orzeczenia tego sądu z dnia 4 września 2013 roku. Ponadto wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu wedle norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powodów nie zasługiwała na uwzględnienie.

Jak stanowi bowiem art. 506 § 1 k.c. jeżeli w celu umorzenia zobowiązania dłużnik zobowiązuje się za zgodą wierzyciela spełnić inne świadczenie albo nawet to samo świadczenie, lecz z innej podstawy prawnej, zobowiązanie dotychczasowe wygasa (odnowienie). Zgodnie zaś z § 2 cyt. przepisu w razie wątpliwości poczytuje się, że zmiana treści dotychczasowego zobowiązania nie stanowi odnowienia.

Mając na względzie treść przywołanego wyżej przepisu, nie sposób więc zgodzić się ze stroną powodową, iż w wyniku zawarcia ugody z dnia 17 stycznia 2012 roku, mimo jej częściowej treści przeciwnej, doszło do odnowienia zobowiązania objętego nakazem zapłaty z dnia 30 czerwca 2010 roku. Jak słusznie zauważył Sąd I instancji odnowienie winno być oparte na woli stron, wyrażonej poprzez jednoznaczne zapisy umowy na to wskazujące, ewentualnie poprzez wyrażenie tego faktu wprost. W ugodzie z dnia 17 stycznia 2012 roku brak jest natomiast jednoznacznych zapisów, które wskazywałyby, że celem stron było zawarcie nowego zobowiązania i umorzenie dotychczasowego. Zamiast tego, jak wynika z treści punktu 20 ugody z dnia 17 stycznia 2012 roku, nie stanowi ona odnowienia w rozumieniu art. 506 k.c. Powyższe oznacza więc, że strony wprost wyraziły wolę co do charakteru ugody, której celem była jedynie modyfikacja istniejącego dotychczas zobowiązania. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zawarcie ugody miało wyłącznie usprawnić spłatę istniejącego zobowiązania, a nie je wygasic. Tym samym należało przyjąć za Sądem I instancji, że ugoda z dnia 17 stycznia 2012 roku nie stanowiła ani innego świadczenia niż objęte nakazem zapłaty, ani nie stanowiła tego samego świadczenia, lecz z innej podstawy prawnej.

W tym miejscu należy również zauważyć, że skarżący wskazywali w apelacji, iż o tym, że doszło do odnowienia dotychczasowego zobowiązania świadczyć miały zapisy ugody, których ustalono nową kwotę zobowiązania kredytowego na 147.497,99 zł, ustalono prowizję kredytową, zatrzymano naliczanie odsetek ustawowych na dzień podpisania nowego zobowiązania kredytowego, jak również ustalono nowe warunki spłaty kredytu. Jednakże zdaniem Sądu II instancji powyższe okoliczności, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie świadczą o zamiarze zawarcia nowego zobowiązania, a świadczą - jak już wyżej wskazano - jedynie o modyfikacji dotychczasowego zobowiązania, poprzez określenie na nowo sposobu spłaty dotychczasowego świadczenia.

Wobec powyższych rozważań należało więc stwierdzić, że Sąd I instancji zasadnie uznając, iż zawarcie ugody z dnia 17 stycznia 2012 roku nie stanowiło odnowienia zobowiązania, prawidłowo ustalił, że w przedmiotowej sprawie nie zachodziły podstawy do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie żądanym przez powodów, w oparciu o treść art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Odnosząc się natomiast do zarzutu dotyczącego bezzasadnej odmowy przesłuchania świadków A. i W. S. na okoliczność treści i okoliczności zawartej ugody, oraz jej charakteru, stwierdzić należy, że jest on nieuzasadniony. Z treści pozwu (k. 2), jak również z pisma uzupełniającego braki formalne pozwu (k. 18) nie wynika bowiem, aby powodowie składali wniosek o przesłuchanie wymienionych wyżej świadków. Ponadto na rozprawie w dniu 16 stycznia 2018 roku powodowie zgodnie oświadczyli, że „nie zgłaszają innych wniosków dowodowych” (k. 148v), natomiast na rozprawie w dniu 13 marca 2018 roku nie wnosili o uzupełnienie postępowania dowodowego (k. 172). Wobec

powyższego zgodzić należy się ze stanowiskiem, iż skoro wniosek o przesłuchanie świadków nie został faktycznie złożony przez powodów, to Sąd I instancji nie mógł odnieść się do tego wniosku i odmówić ich przesłuchania.

Jeżeli zaś chodzi o zarzut błędnego ustalenia przez Sąd, że w przedmiotowej sprawie powodowie nie kwestionowali sposobu rozliczenia dokonanych przez nich wpłat, również należało go uznać za nietrafiony. Wprawdzie powodowie w piśmie z dnia 20 listopada 2017 roku podnosili, że sposób zaliczenia dotychczasowych spłat na rzecz poprzednika prawnego pozwanej jest błędny, to wbrew ich twierdzeniom ostatecznie nie podtrzymali tego stanowiska w toku dalszego postępowania. Z analizy akt sprawy wynika bowiem, że na rozprawie w dniu 16 stycznia 2018 roku powód nie podnosił już okoliczności, że kwestionuje takie wyliczenia, stwierdził zaś, że jego celem jest „nie tyle umorzenie należności, a umożliwienie mu takiej spłaty, aby mógł normalnie funkcjonować...” (k. 148). Stanowisko prezentowane przez powoda zostało również potwierdzone przez jego małżonkę, która jednoznacznie stwierdziła, że „nie kwestionuje wyliczenia, które przedstawiła strona pozwana”. Natomiast na rozprawie w dniu 13 marca 2018 roku powodowie zgodnie stwierdzili, że „nie kwestionują zadłużenia, ale chcieliby spłacać kapitał, a nie ciągle odsetki”. Wobec powyższych ustaleń zdaniem Sądu Apelacyjnego należało więc uznać, iż podniesiony zarzut nie znalazł również uzasadnienia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. zasądzając je solidarnie od strony powodowej, ze względu na wynik postępowania.

SSO del. Tomasz Tatarczyk SSA Roman Sugier SSA Lucyna Świdorska – Pilis